

CZESŁAWA LESIUK

ur. 1926; Tyszowce

Miejsce i czas wydarzeń	Tyszowce, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Tyszowce, okres powojenny, PRL, współczesność, Żydzi, powroty Żydów, stosunki polsko-żydowskie

Żydzi w Tyszowcach po II wojnie światowej

Zaraz po wojnie do Tyszowiec wrócił jeden Żyd, ale nie wiem, co się z nim stało. Później, kilka lat po wojnie, Żydzi tu przyjeżdżali. Był nawet dalszy sąsiad z końca ulicy, na której mieszkałam, Bork; przyjechał, mówił, że mieszka w Niemczech. Przyjeżdżał taki Laks, on był tu kilka razy. Też był w Niemczech z rodziną, nawet mówił, że ma tam jakąś małą fabryczkę, ja pracowałam wtedy w GS-ie, proponował, że jakbyśmy chcieli, to on nam to ułatwi i moglibyśmy nawet zostać u niego. Więcej nikt wtedy nie przyjeżdżał. Wielu na pewno zostało tu zabitych. A z moich koleżanek, to nie wiem, czy któraś przeżyła, ja nie spotkałam żadnej.

W ubiegłym roku przyjechała do Tyszowiec Żydówka. Mieszkała [kiedyś] koło szkółki żydowskiej. Przyjechała do urzędu gminy i chciała się spotkać z kimś, kto wie, jak to dawniej było, pamięta jeszcze miasto. Zadzwonili do mnie, spytali, czy bym chciała z nią porozmawiać. Ja mówię: „Chętnie z nią porozmawiam. Może to akurat jest jakaś moja znajoma. Pewnie, że bym chciała”. I ona przyjechała ze swoim synem. Ja jej nie pamiętam z czasów przedwojennych ani ona mnie nie pamięta, choć tylko rok młodsza ode mnie. Pytałam ją o wszystkich sąsiadów, co mieszkali dookoła niej, o moje koleżanki: Beker, Baksynfeld, pytam: „A znała pani Hindę Beker?”. „Nie pamiętam”. Może nie chciała mówić, nie mam pojęcia, ale przecież jak tamta była od niej rok starsza i mieszkały po sąsiedzku, to by nie pamiętała? Powiedziała tylko, że zna Syndeckiego, Polaka, który chodził ze mną do szkoły. Ona teraz mieszka w Niemczech. Pytam: „Kiedy pani przyjechała do Niemiec? W jakim to było czasie?”. „A z wojskiem, jak wojsko jechało na Berlin, przeszłam z nimi i zatrzymaliśmy się w Monachium”. Czyli wywnioskowałam, że ona musiała z Sowietami pojechać [do ZSRR] już w 1939 roku. Nie było jej tu w czasie wojny. Gdzieś się przetrzymała i przeżyła.

Rozmawiałyśmy, nawet zostawiła mi wizytówkę, telefon do siebie, zapraszała mnie, żebym do niej kiedyś przyjechała. Jej córka jest w Izraelu, do niej też dała mi numer telefonu.

Data i miejsce nagrania	2009-03-06, Tyszowce
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Elżbieta Zasempa, Monika Śliwińska, Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"